

PRESSEMEDDELELSE

Den 06.03.2017

PSYKIATERNES FORMAND GENVALGT

Psykiatrien er ikke nogen fabrik. Vi er nødt til at se på forholdet mellem produktivitet og kvalitet. Patienter og pårørende har krav på at blive set, lyttet til og inddraget – det skal der simpelthen være tid til. Ellers går det ud over arbejdsglæden, den faglige stolthed, rekrutteringen og fastholdelsen af personale. Taberne – det bliver patienterne. Det fastslår DPS' formand.

Overlæge, ph.d. Torsten Bjørn Jacobsen blev forleden på generalforsamlingen i Dansk Psykiatrisk Selskab (DPS) valgt som formand for selskabet i yderligere to år. Torsten Bjørn Jacobsen er ansat på Psykiatrisk Center København, afd. O. og har været formand for de danske psykiatere siden marts 2015.

Torsten Bjørn Jacobsen genvælges på et tidspunkt, hvor dansk psykiatri står over for store udfordringer:

Dansk Psykiatrisk Selskab
www.dpsnet.dk

Psykiatrisk Center København, afd. O, Edel Saantes Allé 10, 2100 København Ø
Formand: Torsten Bjørn Jacobsen, e-mail: tbj@dadlnet.dk

"Vi behandler i dag langt flere patienter end for få år siden. Men personaleressourcerne er ikke fulgt med, uanset hvad regionerne og landspolitikerne siger. Vi har fået færre senge og flere genindlæggelser. Det går ud over de mest alvorligt syge, der bliver udskrevet for tidligt. Det afspejler sig i de mange tragiske episoder, vi har set i de senere år – på bostederne, på det psykiatriske hospital i Risskov og andre steder," siger Torsten Bjørn Jacobsen.

Mismod

Da psykiatrihandlingsplanen blev vedtaget i 2014 var mange fulde af fortrøstning: Nu var det psykiatriens tur til en økonomisk saltvandsindsprøjtning – som man kender fra kræftområdet. Sådan gik det desværre ikke. I dag er mange psykiatere mismodige, og mange føler sig fanget i en Catch 22, fortæller DPS' formand:

"Medierne er fyldt med historier om syge, ulykkelige og udadreagerende mennesker, som overfalder personalet eller deres pårørende. Ofte ligger det i luften, at det er os psykiatere, der er ansvarlige for ulykkerne. For det er jo os læger, der har udskrevet patienten for hurtigt /har nægtet at indlægge ham."

"Når vi så stiltødt bemærker, at det bliver sværere og sværere at imødekomme behovet for indlæggelse i takt med, at antallet af patienter stiger og antallet af senge falder, mødes vi af svar som "ingen bliver rask af at ligge i en seng" eller "raske mennesker har ikke brug for at ligge i en seng," siger han.

Respektløst

"Den form for retorik er respektløs og demotiverende – ikke bare over for os læger, men over for sygeplejerskerne, sosu'erne, psykologerne, socialpædagogerne og alle de andre dygtige medarbejdere i hospitalspsykiatrien, som prøver at give patienterne den bedst mulige behandling under meget vanskelige vilkår.

"Ingen psykiatere ønsker sig tilbage til dengang, hvor psykisk syge blev 'opbevaret' på store institutioner i årevis. Vi er bestemt ikke modstandere af en stærk ambulant psykiatri – tværtimod. Vi så meget gerne en ambulant psykiatri, der var langt mere udbygget og velfungerende end i dag. Vi ved godt, at sengepladser ikke er billige – det er en meget dyr løsning. Og vi er helt enige i, at flere senge ikke er svaret på alt."

"Men nogle patienter er så syge, at de i en periode har brug for behandling på en afdeling med de rette kompetencer og ressourcer, skærmet fra misbruget – så behandlingen kan få tid til at virke," forklarer Torsten Bjørn Jacobsen. Og tilføjer, at flere sengepladser ikke nødvendigvis vil være dyrere end den nuværende praksis, hvor nogle af de allersygeste patienter ender som 'svingdørpatienter', som indlægges og udskrives en 15-18 gange i løbet af et år pga. manglen på sengepladser.

"Tænk på de pårørende og deres bekymringer, når deres barn eller ægtefælle udskrives for tidligt. Det er jo en forfærdelig situation. Og for samfundet er det en dårlig forretning, hvis de direkte omkostninger til behandling lægges sammen med de indirekte. Sidstnævnte er ofte mere end dobbelt så store som de direkte. Psykiske lidelser er dyre – og det bliver værre af at lade stå til," forklarer han.

"Vi ser i denne tid eksperter fra andre lægeområder give op og forlade jobbet. De føler ikke længere, at de kan stå mål for de vilkår, som man byder patienterne. Det samme skulle nødtigt ske i psykiatrien, hvor vi allerede nu mangler læger, fordi flere og flere efterspørger psykiatere."

Under pres

Psykiatrien oplever et mismatch i form af voldsomt stigende produktivitet og økonomisk nulvækst.

400 færre senge end i 2008

Både medarbejdere, patienter og pårørende – og de store patient- og pårørendeorganisationer – har gang på gang givet udtryk for, at de oplever de manglende sengepladser i psykiatrien som et helt centralt problem. Samtidig har det været svært at få et overblik: Er antallet af senge virkelig faldet? Og i så fald hvor meget?

Det har et samråd i Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg den 28. februar nu rettet op på. Her fremgik det nemlig, at der fra 2007 – 2016 har været et markant fald i antallet af normerede sengepladser i psykiatrien: Fra 3.287 senge i 2007 til 2.905 i 2016; et fald på 12 pct. eller 400 senge. I samme periode er antallet af unikke psykiatriske patienter vokset med næsten 50 pct.

Færre penge til den enkelte patient

En fysisk syg patient får i dag en behandling, der koster næsten det samme som i 2008. De psykisk syges behandling derimod er blevet 18 pct. billigere. I 2008 kostede den psykiatriske behandling i snit 72.300 kr. Nu koster den 59.200 kr. Det viser et notat, som sundhedsministeren i uge 7 oversendte til Folketinget. Faldet kan ikke begrundes med medicinske eller teknologiske gennembrud.

Dramatisk stigning i ambulante besøg

Antallet af ambulante besøg er steget dramatisk i de seneste år. I voksenpsykiatrien var der i 2014 1.077.227 ambulante besøg, en stigning på 46 procent i forhold til 2010. Det viser Danske Regioners tal.

”Vi er glade for, at det er lykkedes at imødekomme måltallene. Men ingen kan blive ved med at løbe hurtigere eller arbejde smartere. En bil skal have ny olie på af og til, ellers brænder motoren sammen. Det samme gælder psykiatere. Og det er jo ikke kun os læger, som siger, det går for stærkt. Sygeplejerskerne, sosu'erne – alle ansatte i hospitalssektoren råber vagt i gevær. Jeg håber, at man opgiver kravet om de to procent,” fastslår DPS' formand.

”Vi er nødt til at få en diskussion af, om antallet af behandlinger virkelig skal være eneste succeskriterium. Patienter og pårørende har krav på at blive set, lyttet til og inddraget. Ellers går det ud over arbejdsglæden, den faglige stolthed og rekrutteringen. Og dermed i sidste instans over patienterne,” siger han.

De har jo fået

”Hver gang vi siger, at psykiatrien fattes ressourcer, bliver vi bedt om at stikke piben ind. Det ligger i luften, at vi skal holde med at klynke og brokke os: Psykiatrien *har* jo fået,” forklarer han.

Psykiatrien fik i 2014 et løft på 2,2 mia. kr. Men hvis man ser bort fra de midler, der er øremærkede til bygninger, drift og satspuljeprojekter – og alene ser på nye permanente midler – så var løftet til psykiatrien i 2014 ikke på milliarder, som mange nok har indtryk af. Det reelle løft er kun på 300-400 mio. kr. om året.

”300-400 millioner er da også mange penge - ingen tvivl om det. Men efterslæbet inden for psykiatrien er enormt. Samtidig er det stort set samme beløb, som regionerne er tvunget til at spare hvert år. Man fodrer så at sige hunden med dens egen hale. Det er dybt frustrerende for os på gulvet, men det må sandelig også være frustrerende for regionerne,” siger Torsten Bjørn Jacobsen.

Væk med bælteerne

Det er let nok at sige, at vi skal af med bælteerne. Det er straks sværere, når det skal føres ud i livet – især hvis man ønsker varige resultater, forklarer DPS' formand:

"Tvang skal altid være sidste udvej – når alt andet er forsøgt. Vi ser meget gerne en reduktion af tvang. Det er fx derfor, at vi indtrængende har opfordret regeringen til at trække deres lovforslag til specialiserede psykiatriske bosteder tilbage. Vi var overbevidste om, at det ville betyde mere tvang," forklarer han.

"Når vi læger tager til genmæle, fremstår vi let som sure, gammeldags og bedrevidende. Vi vil meget gerne have tvangen ned. Men det bliver et langt, sejt træk. Der er ingen lette løsninger. "

Man er også nødt til at indse, at det vil kræve investeringer: Til efteruddannelse, til bedre normeringer, bedre rammer og langt bedre muligheder for aktivering. Nogle af de lukkede afdelinger er så gammeldags, at man ikke kan imødekomme patienternes helt basale krav om frisk luft, motion eller bare fred og ro.

"Det er både synd for patienterne og for de pårørende. Men det er også frustrerende for personalet. Senge på gangen, støj, uro og utrygge rammer er noget af det værste, du kan udsætte psykisk syge mennesker for. Dårlige rammer skaber konflikter, som igen skaber mere tvang," forklarer Torsten Bjørn Jacobsen.

Lær af de gode erfaringer

Der er igen grund til at bruge kræfter på at opfinde den dybe tallerken: Både her og i udlandet har man moderne lukkede afdelinger, skræddersyet til psykiatriske patienters behov – med gode normeringer, særligt uddannet personale, haver og plads til motion og musik. Det har nedbragt tvangen markant.

Forskningen

I følge WHO er de psykiske sygdomme nogle af de sygdomme, der belaster befolkningen mest.

"Psykiatrien burde have en andel af forskningsmidlerne, der svarer til sygdomsbyrden. Vi savner mere viden. Det viser fx den seneste store debat i medierne om effekten af SSRI-medicin," siger DPS' formand. Og understreger, at patientforeningerne tidligt skal inddrages i udformningen af kliniske forsøg.

Vagtskifte

DPS' Generalforsamling betød et farvel til tre bestyrelsesmedlemmer: privatpraktiserende psykiater Poul-Erik Carlsen, overlæge Hans Henrik Ockelmann og klinikchef René Sjølland. Og et goddag til tre nye: overlæge Gitte Ahle, privatpraktiserende psykiater Tove Mathiesen og 1. reservelæge Rasmus Handest, som netop er gået i gang med sin hoveduddannelse. Dermed ser DPS' bestyrelse således ud:

- Formand Torsten Bjørn Jacobsen
- Næstformand Julie Nordgaard, overlæge i Psykiatrien Øst, Region Sjælland
- Gitte Ahle, overlæge, Psykiatrisk Center Glostrup
- Ulla Almegaard, overlæge, Retspsykiatrisk afdeling R, Psykiatrisk Center Sct. Hans
- Tove Mathiesen, privatpraktiserende psykiater
- Lykke Pedersen, overlæge, Psykiatrisk Center København, afdeling O, Rigshospitalet
- Annick Ufer Parnas, overlæge på Psykiatrisk Center Hvidovre
- Anne-Grethe Viuff, overlæge, Regionspsykiatrien Vest, OPUS

- Suppleant Rasmus Handest, 1. reservelæge på Psykiatrisk Center Glostrup

Yderligere oplysninger

- DPS' formand, overlæge, ph.d. Torsten Bjørn Jacobsen, Psykiatrisk Center København, afd. O. (Rigshospitalet). Mob 23424827. E-mail: tbj@dadlnet.dk
- Kommunikationsrådgiver Birgitte Ehrhardt. E-mail: birgitte.ehrhardt@gmail.com. Mob: 2034 7240

OM Torsten Bjørn Jacobsen

Torsten Bjørn Jacobsen (TBJ) blev læge i 1991, ph.d. i 2001 og speciallæge i psykiatri i 2005. Siden har han både været uddannelsesansvarlig overlæge og klinikchef. Fra 2009 -2012 var TBJ projektleder i Kriminalforsorgen på et satspuljeprosjekt om screening af psykisk syge varetægtsarrestanter. I dag er han overlæge ved et almenpsykiatrisk afsnit på Psykiatrisk Center København, afd. O (Rigshospitalet).

OM Dansk Psykiatrisk Selskab

Dansk Psykiatrisk Selskab (DPS) er et lægevidenskabeligt selskab, der har det som hovedopgave at fremme dansk psykiatri samt dansk forskning inden for området. Abonnér på vores nyhedsbrev: www.dpsnet.dk